

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПІЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА**

**SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
V Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
15 травня 2025 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «23» травня 2025 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції (15 травня 2025 р., м. Мукачеве). Мукачеве : Вид-во МДУ, 2025. 529 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Капітан Л.І. – д-р істор. наук, професор (голова);

Туріс І.Ю. – канд. філол. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЧОРЕЙ А.В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. ЗАПОБІГАННЯ ПРОЯВІВ БУЛІНГУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	146
ЯЦКАНИЧ В.В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У СЕРЕДНІХ ШКОЛАХ І ГІМНАЗІЯХ УКРАЇНИ	148

РОЗДІЛ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

БОЛОГ А.О. НАВЧАННЯ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ БАЗОВОЇ ШКОЛИ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ІМІТАЦІЙНО-МОДЕЛЮЮЧИХ ІГОР НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	151
БРЕЦКО І.І., БІЖКО Р.В. ПРОФЕСІЙНА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ЯК ЧИННИК МОТИВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	153
БРЕЦКО І.І., ВОЙТОВИЧ В.В. ЕМОЦІЙНА САМОРЕГУЛЯЦІЯ ЯК СКЛАДОВА САМОЕФЕКТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ	155
БУЛЕЦА Е. Ю., ЧЕКАН О. І. РОЛЬ ОСВІТИ У ПРОФЕСІЙНОМУ САМОВИЗНАЧЕННІ МОЛОДІ	157
ГАРАГОНІЧ І.В. ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ГОВОРІННІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ ШАХОМ МОДЕЛЮВАННЯ СИТУАЦІЙ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	159
ГАРАПКО В. І., ГАРАПКО М. С., ПОДОЛЯНУ В. ENCOURSE ВІД BRITISH COUNCIL: НОВІ ГОРИЗОНТИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НУШ	161
ГЛАГОЛИЧ Є.І. ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК ГОВОРІННЯ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	163
ГРИГОРЯК Л.І. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ «БРЕЙНСТОРМІНГУ» НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ УМІНЬ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ	165
ДАНКО І.М. РОЗВИТОК УСНОМОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ І НАВИЧОК УЧНІВ БАЗОВОЇ ШКОЛИ З ВИКОРИСТАННЯМ НАВЧАЛЬНИХ МОВЛЕННЄВИХ СИТУАЦІЙ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	167
ДИРР К. С. ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ НА ОСНОВІ АДАПТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	169
ДИУСЬ К.І., КАС'ЯНЕНКО О.М. МЕХАНІЗМИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТА ПЕДАГОГІЧНИЙ ВИМІРИ	171
ДОВЖАН Я.В. ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	173
ЖАБЕЙ К.Ю. ВДОСКОНАЛЕННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ БАЗОВОЇ ШКОЛИ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ЛЕКСИЧНИХ ІГОР	175
ЗАДОРОЖНИЙ І. З. УКРАЇНСЬКА ДУХОВНА МУЗИКА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»	178
ІВАНОВА В. В. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО СТВОРЕННЯ НЕДИСКРИМІНАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	181
КОВАЧ.Є.В. ВДОСКОНАЛЕННЯ ЛЕКСИЧНИХ НАВИЧОК УЧНІВ БАЗОВОЇ ШКОЛИ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	184

РОЗДІЛ 2

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

Література:

1. Савченко С.О. (2021). Імітаційно-моделюючі ігри як ефективний засіб розвитку мовленнєвої діяльності учнів. *Молодий вчений*, №5, С. 120–124.
2. Wright A., Betteridge D., Buckby M. (2005). *Games for Language Learning*. 3rd ed. Cambridge: Cambridge University Press.
3. Richards J.C., Rodgers T.S. (2014). *Approaches and Methods in Language Teaching*. 3rd ed. Cambridge: Cambridge University Press.

УДК 316.6:37.013.83:005.32

БРЕЦКО І.І.

кандидат психологічних наук, доцент
завідувач кафедри психології
Мукачівський державний університет

БІЖКО Р.В.

аспірант 3 курсу,
спеціальності 053 «Психологія»
Мукачівський державний університет

ПРОФЕСІЙНА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ЯК ЧИННИК МОТИВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Питання самореалізації особистості традиційно пов'язуються з гуманістичною психологією, у якій ці терміни є центральними. Терміни “самореалізація” та “самоактуалізація” часто вживаються як взаємозамінні синоніми, але інколи науковці виділяють певні відмінності у їх використанні. Тому, потрібно зважати на тлумачення обох термінів окремо. У такому контексті термін “самоактуалізація” пов'язують з людським потенціалом, а з поняттям “самореалізація” – використання людського капіталу.

Самореалізація – це здійснення можливостей розвитку Я за допомогою власних зусиль, співтворчості, спільної діяльності з іншими людьми, соціумом і світом загалом. Самореалізація це прагнення до самовдосконалення, тобто одна із вищих потреб особистості, направлена не тільки на реалізацію особистістю власних сил та здібностей, але й на постійне зростання власних можливостей, підвищення якості власної діяльності, в основі якої лежать вищі загальнолюдські цінності [1,2].

Об'єктом психологічного рівня аналізу є окремий індивід у його зв'язках з навколишнім середовищем. На цьому рівні аналізуються особистісні властивості та умови, які сприяють продуктивній самореалізації, вивчається мотиваційна основа самореалізації, досліджується зворотній вплив процесу та результату самореалізації на особистість, її діяльність, картину життєвого шляху, світогляд, самосвідомість тощо [2].

Розв'язання проблеми самореалізації здійснюється особистістю шляхом самопізнання і саморозуміння, усвідомлення своєї “реалізаційної спрямованості” і проектування її на сфери професійної діяльності. Свідомий вибір здійснюється особистістю самотійно у результаті формування ціннісної

РОЗДІЛ 2

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

вихідної позиції і розв'язання мотиваційних протиріч [1].

У самореалізації, головним є індивідуальний вибір цілі та способів її досягнення на даному відрізку або етапі життя суб'єкта і самообмеження, яке не є перешкодою розвитку особистості та, як зазначено у роботі вітчизняного психолога, самореалізація можлива тільки тоді, коли у фахівця є мотивація, яка спонукає його до особистісного зростання. Коли ми говоримо про особистісну самореалізацію, можна припустити, що одним з її об'єктивних параметрів може служити збіг (або гармонійне поєднання) бажаних і досягнутих цілей і цінностей, а також емоційна стабільність, пов'язана з досягненням або наближенням до життєво важливих сенсів і позитивні соціальні переживання по відношенню до норм, еталонів і цінностей найближчого оточення [2,3].

Структурно-функціональна модель самореалізації особистості включає чотири рівні:

1) примітивно-виконавчий, або рівень «ХОЧУ», включає інтереси, бажання, потяги, автентичність особистості;

2) індивідуально-виконавчий рівень означає особисте «МОЖУ» (тобто самопізнання, самостворення, самооцінку);

3) рівень реалізації ролей та норм у соціумі – це рівень «ТРЕБА», який включає саморегуляцію та соціальне замовлення;

4) рівень сенсожиттєвої та ціннісної реалізації означає «прийняття рішення» і включає ціннісні орієнтації та мотиваційно-потребову сферу [2].

Однією з форм самореалізації вважається кар'єра як успішна професійна доля, що включає вдосконалення у професії, підвищення професійної майстерності, просування по службі. Найважливішим вважається початок кар'єри, адже на цей період припадає і самовизначення, і набуття необхідних знань, умінь, навичок, і формування індивідуального стилю професійної діяльності, що в майбутньому виступає необхідними чинниками успішної самореалізації особистості у професійній сфері. Професійна реалізація забезпечує особистості найбільш повні можливості для реалізації творчого потенціалу, рівня домагань, цінностей, планів. Праця та трудова діяльність виступають основними способами самореалізації, які підпорядковуються більш домінуючим способам – соціальній активності, творчості та життєтворчості [3].

Підводячи підсумки, можна зазначити, що самореалізація особистості виступає свідомим та цілеспрямованим процесом розкриття і опрідметнення сутнісних сил в її різноманітній соціальній діяльності, свідомого планування власного життя та реалізації життєвих планів [2].

Література:

1. Гомонюк В.О. (2013) Самоактуалізація та самореалізація особистості: сучасні наукові уявлення *Materialy IX Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji «Europejska*

РОЗДІЛ 2

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

nauka XXI powieka – 2013». – Volume 22: Psychologia i socjologia. Politologija. – Przemisl: Nauka i studia, – P. 21 – 26.

2. Куліш В.І. (2009) Професійна самореалізація особистості як психологічна проблема. Проблеми сучасної психології.– №5. – С. 235-245.

3. Осадча Л. А. (2017) Формування професійної компетенції майбутнього менеджера / Економіка, фінанси і управління в ХХІ столітті: аналіз тенденцій та перспективи розвитку : зб. тез міжнар.наук.- практ. конф. (21 березня, 2017 р., м. Київ). - К. : Фінансова рада України, - Т. 2. - С. 59-62.

УДК 159.925:159.923.2

БРЕЦКО І.І.

кандидат психологічних наук, доцент
завідувач кафедри психології
Мукачівський державний університет

ВОЙТОВИЧ В.В.

аспірант 2 курсу,
спеціальності 053 «Психологія»
Мукачівський державний університет

ЕМОЦІЙНА САМОРЕГУЛЯЦІЯ ЯК СКЛАДОВА САМОЕФЕКТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Самоефективність - це здатність за допомогою власних ресурсів здійснити певні дії з максимальною ефективністю. У вітчизняній психології самоефективність виступає синонімом ефективності особистості як почуття самоповаги і власної гідності, так і реальною компетентністю (здатністю, умінням вирішувати життєві проблеми.

Самоефективність не виключає втручання емоційного фактору, а, як і всі функції, знаходиться під його втручанням, безпосередньо або опосередковано. Емоційна саморегуляція є однією з форм психічної саморегуляції. Психічна саморегуляція – це здатність людини свідомо і цілеспрямовано керувати початково-мимовільними функціями організму і психіки. Ця здатність набувається в процесі виконання спеціальних вправ, які стимулюють прояв найбільш повної реалізації потенційних можливостей особистості.

Психічна саморегуляція станів може бути трьох видів: емоційна, вольова, довільна. Емоційна саморегуляція забезпечує загальну мобілізацію всіх систем організму, і ця мобілізація не завжди буває оптимальною, оскільки підвищення емоційного збудження вище певного рівня викликає протилежний ефект, дезорганізацію. Ми вважаємо, що саме особистісна та ситуативна тривожність, інтолерантність до невизначеності потребують емоційної регуляції, тому що самоефективні особистості здатні блокувати відчуття тривожності та схильні скоріше сприймати нові та незвичні ситуації не як загрозливі, а як ті, що відкривають нові можливості.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>